

BESLUT

2014-02-03

Dnr: 13/01985

SAKEN

Rapport, SVT1, 2013-09-08, kl. 19.30, inslag om Fremskrittspartiet; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om den norska regeringsbildningen och påannonserades på följande sätt.

Till Norge nu där för första gången det populistiska Fremskrittspartiet kan få plats i regeringen om de borgerliga partierna vinner Stortingsvalet. De sista opinionsmätningarna ger de fyra borgerliga partierna mer än 50 procent av rösterna.

I inslaget konstaterade reportern bland annat att:

Fremskrittspartiets benhårda invandringspolitik har ett omfattande stöd bland så kallat vanligt folk långt utanför partiet.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till att Framskrittspartiet benämndes som populistiskt och anser att benämningen var tendentiös och indoktrinerande.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att det anmälda inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Det framgick av inslaget att Fremskrittspartiet ingick i det borgerliga blocket inför det norska valet och att det var första gången som partiet hade en chans att få plats i en regering. Benämningen populistisk användes endast i påannonsen till det aktuella inslaget och syftet var att hjälpa publiken att orientera sig i det norska politiska landskapet. Benämningar på politiska partier är ofta nödvändiga när det gäller politiska partier i andra länder.

I Nationalencyklopedin (NE) beskrivs Fremskrittspartiet på följande sätt.

Fremskrittspartiet, Framstegspartiet, norskt politiskt parti, grundat 1973 av Anders Lange och fram till 1977 kallat Anders Langes Parti til stærk nedsættelse av skatter, avgifter og offentlige inngrepp. Fremskrittspartiet är ett missnöjesparti som stöds av den urbana småborgerligheten (mindre företagare, fria yrkesutövare, privatanställda) och unga väljare som är kritiska till Høyres försiktiga politik i fråga om skatter, u-hjälp och invandring.

Vidare definieras begreppet missnöjesparti som följer.

Missnöjesparti, politiskt parti som är kritiskt till det etablerade politiska systemet och som söker väljare bland dem som är missnöjda med den förda politiken samt samhällets utveckling. Missnöjespartier gör populära krav till sina oberoende av om de är höger- eller vänsterinriktade. Termen används ofta för högerextremistiska, populistiska eller småborgerliga partier som dels vill minska offentliga utgifter och skattetrycket, dels vill garantera medborgarnas rättigheter gentemot staten. Missnöjespartier är ofta nya partier, som hotar den politiska stabiliteten. De kan emellertid även vara etablerade partier, som söker fånga upp missnöje bland väljarna.

Ett missnöjesparti är alltså att jämföra med ett populistiskt parti, enligt NE, som definierar populism på följande sätt.

Populism kallas de politiska idéer och rörelser som utnyttjar folkligt missnöje. Populistiska partier har oftast ingen övergripande ideologi. Deras åsikter är i stället bundna till starka ställningstaganden i ett fåtal speciella områden, till exempel invandringsfrågor eller skattefrågor. Populister är oftast negativt inställda till det etablerade politiska systemet och lockar röster eller anhängare genom att påstå att man inte ingår i detta. Kännetecknande för populism är att de åsikter som förs fram är förenklade, som att "brottsligheten beror på invandringen" eller "EU är bara till för de rika". Exempel på politiska partier som brukar betecknas som populistiska är Dansk Folkeparti i Danmark, Fremskrittspartiet i Norge och många av de främlingsfientliga partier som finns i övriga Europa.

Fremskrittspartiets egen beskrivning av sin ideologiska grund stämmer också på väsentliga punkter med ovanstående definition av begreppet populism. Här finns krav på lägre skatter, minskad makt till politiker och mer makt till folket.

Det framgår också av principprogrammet att partiet vill ställa hårda krav på invandrare i Norge. Förutom att kräva strängare straff rent allmänt vill partiet att alla utländska medborgare som döms till fängelse i mer än tre månader ska utvisas.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (vid tidpunkten för sändningen enligt 5 § i sändningstillståndet och efter den 1 januari 2014 enligt 13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden kan, mot bakgrund av vad SVT anfört i sitt yttrande, inte finna att benämningen av Fremskrittspartiet som ett populistiskt parti strider mot kravet på saklighet i SVT:s sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av Martin Holmgren, K-G Bergström, Ingrid Carlberg, Maria Edström, Leif Hedman, Jan Holmberg och Kristina Ståhl efter föredragning av Martin Fax.

På granskningsnämndens vägnar

Martin Holmgren

Martin Fax